

Уред.

I

Први Конгрес Антифашистичког Фронта Жена Црне Горе и Боке конституије сљедеће членице:

1)- Послије капитулације Југославије Црна Гора и Бока пале су у ропство фашистичког окупатора. Фашистички окупатор ишао је за тим да истреби наш народ, да однороди нашу омладину, да опљачка и да држи у вјечитом ропству нашу земљу. Он је такође намјеравао да од наших жена направи послушно фашистичко робље и предмет најбеадушнијег искористицања у циљу његове завојачке и поробљивачке политике, у циљу успостављања крвавог фашистичког поретка.

2)- Народ Црне Горе и Боке дигао се на позив и под руководством комунистичке Партије Југославије и њеног Покрајинског Комитета за Црну Гору и Боку у свети рат за своје национално ослобођење, и тиме се прикључио борби свих слободољубивих народа на челу са великим и братским Совјетским Савезом против фашистичких завојача. У тој херојској борби нашега народа и наше жене су још од првог дана узеле видног учешће; оне су се, без разлике на друштвени положај, вјеру и године, заједно са мушкарцима сврстале у велики родољубиви фронт слободе. На тај начин учешће жена у борби против фашизма постаје снажан ослонац борбе нашег народа за своје ослобођење од фашистичког ропства. Стварајући овај Антифашистички покрет жена, наше жене на разне начине учествују у народно-ослободилачкој борби: оне се налазе као борци с пушком у руци, као политички радници и као болничарке у редовима Народно-Ослободилачке војске и партизанских одреда. У позадини жене организују свестрану помоћ војсци и учествују у изградњи народне власти. У овој борби против фашистичког окупатора и домаћих издајника жене су показале велико јунаштво и самопожртвовање. Показало се да се народно-ослободилачка борба и победа над фашизмом не да замислити без општег учешћа жена.

3)- У току народно-ослободилачког рата догодио се значајни и историјски покрет. Ступајући активно у борбу за ослобођење свога народа жене истовремено добијају и потпуну равноправност с мушкарцима. На ослобођеној територији добиле су право бирања и право да буду биране, те су постале чланови народно-ослободилачких одбора и Земалског Антифашистичког Вијећа наредног ослобођења Црне Горе и Боке. Оне су стекле право да у редовима Народно-ослободилачке војске и партизанских одреда могу бити војне и политичке старешине. На тај начин се кроз нашу народно-ослободилачку борбу кида она вјековна неравноправност жена, чиме се јача и буди ослободилачка снага народа. Та нам равноправност јесте једна од највећих и најлепших тековина светог и праведног рата нашег народа.

4)- У току народно-ослободилачког рата наступило је у нашој земљи значајно разлучивање. На једној страни сврстава се у народно-ослободилачки покрет све што је часно и поштено у нашем народу, све што жели слободу и бољу будућност, док се на другој страни издвајају шачице изрода и издајника народа које служе окупатору и желе повратак старог. Највећу опасност за слободу и будућност нашег народа претстављају Југословенска шпидлак, избјегличка влада и избјегли краљ са њиховим четничким бандама који желе да уз помоћ окупатора успоставе режим старе реакционарне Југославије. Ове реакционарне политике претстављају опасност за све тековине које су жене извојевале у току ове мучне и крваве борбе. Ове клике носе поново ропство, неравноправност и понижења.

5)- У току борбе створена је масовна борбена организација жена Југославије - Антифашистички фронт Жена - која је постала стожер око кога се скупљају жене свих народности и вјери и значајан фактор у народно-ослободилачкој борби. Жене Црне Горе и Боке створиле су такође своју организацију, свој Антифашистички фронт Жена Црне Горе и Боке. Циљ АФЖ-а јесте да организационо повлече најшире масе жена, да још више учврсти јединство међу њима, да организује још већу и систематску помоћ нашој народно-ослободилачкој војсци, да их још више активизира у изградњи народне власти и да развије политичку свијест жена о циљевима народно-ослободилачке борбе. Једино јачање АФЖ-а гаранција је да ће жене још организованije и шире узети на себе онај дио свете дужности који им у овој борби припада као дијелу народа и тиме убрзати ослобођење свог народа и његовог властитога ослобођења.

У досадашњем тому ослободилачког рата створили су се најразноврснији облици преко којих жене учествују у борби за ослобођене испод фашистичког окупатора и њихових слугу, као што су: свестрана помоћ војсци у храни, санитарском материјалу, организација позадине, учешћу народно ослободилачке власти и рад на њеном учвршћавању, збривање избјеглица, дјеце и спречавање мобилизације радне снаге, војника, као и снабђевање (жито, месо, поврће и др.) за окупатора и његове слуге; борба окупаторских тржишта и демонстрације против влади, интернације и т. д.; помоћ илегалним позадинцима и интернирцима (у храни, одјећи и др.); најразноврсније учешће у борби против окупатора (народно ослободилачкој војсци и партизанским одредима), информативној и курирској служби, учешће у сеоским страхмама, на прекоњавању цеста разним диверзионарским дозимома; рад на културно просветном пољу (аналфабетски течајеви, разни културни штампани и т. д.). Пред организацију АФЖ поставља се као задатак да се обједини борбе жена и даље развију и учвршћују, да се помогне женама у налажењу нових облика према условима у разним крајевима и да се искуства стечена на једном крају преноси у други.

Конгрес у датој ситуацији поставља као најважније и најхитније следеће задатке, за које налазе изабраном главном одбору да их спроведе у живот:

1.) С обзиром да је главни недостатак АФЖ-а недоследна организациона извршеност (још не постоје свуда срески, општински и сеоски одбори, а већ тојани нијесу довољно осамостањени и свестрано активизирани), треба формирати АФЖ у свим мјестима, изабрати и учврстити АФЖ-а у селима, општинама, срезима и окупацијама.

Одбори у окупираним и пограничним крајевима / треба да стекну потребну еластичност, извршност и spremnost за борбу у случају напада непријатеља.

2.) АФЖ треба учинити још масовнијом организацијом која ће преко разних форми рада обухватити најшире слојеве жена и која се мора проширити и на ослобођену територију и тамо такође постати масовна.

3.) Учешће жена у изградњи народне власти и помоћи Земљољивачко-антифашистичком Вијећу народног ослобођења Црне Горе и Боке мора бити веће, јер је један од најважнијих облика рада и задатака АФЖ-а, како због учвршћења са власти и организовања позадине, тако и због политичког освјешћавања жена. АФЖ мора да се још активније заузме око збривања дјеце и пострадалих, око спровођења зградњених мјера и т. д.

4.) Помоћ војсци мора добити још организованiji карактер, масовност, пласман, свестраног, здравог такмичења жена и свестраног рада жена на јачању материјалне базе наше војске. У прикупљању помоћи нашеј војсци треба радити према конкретним условима сваког краја. Н. пр. у крајевима богатим житом сакупљати жито, у сточарским мрс, вуну и сл., у приморју окупљати и сушити рибу, маслине, кувањем салуне и т. д.

5.) Потребно је и даље привлачити жене заједно с мушкарцима у оружане диверзионе акције против окупатора и домаћих издајника, јер то поред осталих убрзава освјешћавање и активизацију жена у опште. Жене борци треба да својом стране да још више допринесу учвршћење фронта и позадине радом међу женама у мјестима, кроз које пролази њихова јединица.

6.) У просвјетно културном раду мора се унијети еластичност, илени и лагодњавање нивоу жена и условима живота. У овом погледу као најважнији задатак поставља се широко оснивање алфабетских течајева, јер су они први и најважнији корак и за само политичко подизање жена.

7.) Антифашистички фронт жена за Црну Гору и Боку треба да покреће свој лист, који као орган наше организације треба да буде оруђе уједињавања, измјене искуства и правилне линије АФЖ-а. Наш лист треба да духовно припрема жене за што веће учешће у народноослободилачкој борби.

8.) Конгрес ставља у задатак изабраном главном одбору да успостави тачне везе са централним одбором АФЖ Југославије, да даје организациона упутства за рад свих организација и одбора и да предузме мјере за изјаву пропаганде и политичко просвјетног материјала.

Остварењем постављених задатака АФЖ ће постати један од моћних органа народног ослобођења и борбе жена за очување постигнутих права, за ослобођење свих жена из фашистичког ropoдства и све ширег улагања жене у све облике државног живота.

СМРТ ФАШИЗМУ СЛОБОДА НАРОДУ.

Колашин 5. децембра 1943.